

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE
SLUŽBA ZA ODNOSI Z JAVNOSTMI IN PROMOCIJO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 63
F: 01 478 90 13
E: pr.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

UKOM
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 0913-3/2012/5
Datum: 20. 2. 2012

Zadeva: Predlog 2210: Peticija proti serviranju juhe iz plavuti morskega psa
Zveza: e-pošta, z dne 3. 1. 2012 (Številka: 092-5/2012/1)

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na Predlog 2210: Peticija proti serviranju juhe iz plavuti morskega psa.

PREDLOG

Spodaj navedeni, Dejan Verhovšek, se na Vas obračam s spodaj podanim dopisom, ki je nastal v skrbi za naše zdravje in v skrbi za zdravje naših morskih ekosistemov. Ta peticija je namenjena zoper kitajske restavracije v Sloveniji, ki na svojih menijih redno nudijo juho iz plavuti morskega psa, ki je jed, katera je resno ogrozila populacijo morskih psov v zadnjih letih in lahko celo vodi v njihovo popolno iztrebitev. Morske pse dandanes ubijajo na masovni skali in sicer med 70 – 80 milijonov na leto. In zakaj? Ker bi bilo njihovo meso tržno zanimivo, tako kot recimo meso rumenoplavutega tuna? Ne, edina "vrednost", ki jo danes vidijo brezobzirni ribiči in trgovci je njihova hrbtna plavut. Ta je od nekdaj bila del tradicionalne kitajske kuhinje, kjer jo uporabljajo za pripravo juhe iz plavuti morskega psa. Ta juha je bila še do poznih 80. let prejšnjega stoletja zgolj lokalna specialiteta v mestu Kanton (danes Guangzhou) na južnem Kitajskem, vendar je postala s pospešenim gospodarskim razvojem Kitajske vedno bolj priljubljena in dostopna vsakdanjemu prebivalstvu. Povpraševanje je naraslo do te mere, da je danes to že vsakdanja jed. Vendar je to jed, katero lahko nekoč še drago plačamo. Morski psi so namreč vitalen del morskega ekosistema, vrhunski plenilci, ki skrbijo za zelo delikatno ravnovesje, ki je trenutno že na robu propada. Odstranitev teh plenilcev bo pomenila nepopravljivo škodo, ki jo bodo spoznali šele naši zanamci, če se ničesar ne ukrene. In še enkrat...kaj je razlog, da morskim psom grozi izumrtje? Juha!!!! Poudariti je potrebno, da plavut morskega psa, po kateri je juha poimenovana, sploh nima hranilne vrednosti in je celo dolgoročno škodljiva za zdravje, saj vsebuje velike količine živega srebra. Zakaj torej podpiramo njeno konzumacijo in s tem neovirano iztrebljanje te čudovite morske živali? Če bomo dovolili, da tega vrhunskega plenilca iztrebimo, bo prišlo do posledic neslutnih razsežnosti. Da pa ne omenim dejstva na kakšen način se plavuti morskega psa sploh pridobijo. Morske pse ulovijo na trnek, pri čemer je večina še vedno živih, ko jih zvlečejo na krov in jim pri živem telesu odrežejo hrbtno plavut. Žival trpi neizmerne muke, ko pa "mesarji" končajo pa jo še živo vržejo nazaj v morje, kjer je morski pes obsojen na trpečo zadušitev ali pa je, neobgljena kot je, požrta s strani drugih plenilcev. Že samo dejanje je naravnost barbarsko, a je svetovna javnost še vedno bolj ali manj nevedna glede tega zločina. Le počasi so se začeli ljudje zanimati tudi za ta problem in se mu posvečati. Tako danes že obstaja nekaj mest in držav po svetu, kjer so se tega problema lotili na edini način, ki da pozitiven rezultat in sicer so prepovedali možnost

serviranja te jedi v kitajskih restavracijah. Mednje sodijo nekatera mesta v Kanadi (Ontario, Oakville, Brantford) in Singapur ter celo nekatere države (Palau, Nova Zelandija, ZDA).

http://en.wikipedia.org/wiki/Shark_finning

Zakaj Vam torej pišem jaz? Na Vas se naslavljam s pozivom, da premislite ali bomo v Sloveniji tudi sami še naprej podpirali to barbarsko početje. Kitajske restavracije namreč redno na svojem meniju nudijo juho iz plavuti morskega psa. Prosim Vas za konkreten premislek in iskanje rešitve, ki bi zagotovila, da bi v Sloveniji bili del progresivne politike proti mučenju in izkoriščanju živali, kot je bila opisana in slikovno prikazana.

Prosim Vas torej, da premislite o potrebnih dopolnilih v ustrezno zakonodajo, ki bi onemogočala kitajskim restavracijam nudenje te jedi.

Z vsem spoštovanjem Dejan Verhovšek

ODGOVOR

G. Dejanu Verhovšku, ki je podal pobudo, kot tudi ostalim, ki so nanjo podali komentarje, se najprej zahvaljujemo za podano pobudo ter za izraženo zanimanje za ohranjanje staležev morskih psov. Tako na ravni EU, kot tudi na slovenski nacionalni ravni že obstaja veljavna zakonodaja, ki uvaja okvir za ohranjanje in trajnostno upravljanje staležev morskih psov. Seveda pa je treba poskrbeti za dosledno izvajanje te zakonodaje, pri čemer imajo lahko pomembno vlogo tudi potrošniki.

Ribolov in promet z morskimi psi se z vidika zakonodaje, ki velja v Republiki Sloveniji, regulira s treh vidikov.

Z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009, 102/2011) so zavarovane tiste vrste morskih psov, ki so ogrožene in mednarodno varovane. Vse te vrste morskih psov je prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrčiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati, prepovedano pa je tudi njihovo prevažanje, prenašanje, prodaja, zamenjava ali ponujanje za prodajo ali zamenjavo.

V Sloveniji je dovoljen ribolov tistih vrst morskih psov, katerih staleži niso ogroženi ali mednarodno varovani. Pri tem je treba poudariti, da slovenski morski gospodarski ribiči ne izvajajo prakse rezanja plavuti morskih psov.

Praksa rezanja plavuti morskim psom na krovu plovil je v EU tudi prepovedana, in sicer z Uredbo Sveta (ES) št. 1185/2003 o odstranjevanju plavuti morskih psov na krovu plovil. Trenutno na ravni EU obstajajo določene izjeme, ki omogočanje rezanje plavuti morskim psom na krovu plovil, če imajo ribiči posebno dovoljenje za to, hkrati pa naj bi se izvajali nadzorni ukrepi (obvezen iztovor trupov morskih psov). Navedenega nadzora se v praksi ni dosledno izvajalo, zato je Evropska komisija pripravila spremembo prej navedene Uredbe Sveta (ES) št. 1185/2003, s katero izjeme od prepovedi rezanja plavuti morskim psom na krovu plovil ne bodo več mogoče. Republika Slovenija predlog Evropske komisije podpira.

Tretja raven zakonodaje, ki regulira promet z morskimi psi ter sledljivost proizvodov iz morskih psov, je zakonodaja, ki ureja nezakonit, nereguliran in neprijavljen ribolov (*illegal, unregulated and unreported fishing* – IUU) na ravni EU. V Sloveniji tako velja Uredba Sveta (ES) št. 1005/2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje. Ta uredba določa, da mora vsako pošiljko ribiških proizvodov, ki se uvozi na območje EU, kot tudi izvozi ali ponovno izvozi s tega območja, spremljati potrdilo o ulovu, ki priča o tem, da so bili ribiški

proizvodi ujeti skladno z veljavnimi ukrepi za ohranjanje in upravljanje. Potrdilo o ulovu morajo potrditi pristojni organi države, pod katero spada ribiško plovilo, ki je ribiške proizvode ujelo. To pomeni, da na območje EU ni dovoljeno uvoziti ribiških proizvodov, ki so bili ujeti netrajnostno oziroma v nasprotju z mednarodnimi in nacionalnimi ukrepi ohranjanja staležev, ki veljajo v posamezni državi. Potrdilo o ulovu mora spremljati vsako pošiljko uvoženih ribiških proizvodov (torej tudi proizvodov iz morskih psov), vse do prodaje na drobno.

Potrošniki, ki opazijo nepravilnosti, lahko o tem obvestijo Inšpektorat RS za okolje in prostor, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano oziroma Carinski urad RS. Inšpektorat RS za okolje in prostor je pristojen za ukrepanje v zvezi z zavarovanimi prosto živečimi vrstami morskih psov, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, kadar gre za ribolov na morske pse oziroma sledljivost proizvodov iz njih, Carinski urad RS pa za uvoz, izvoz oziroma ponovni izvoz proizvodov iz morskih psov.

Iz navedenega sledi, da je zakonodaja, ki restavracijam v Sloveniji onemogoča nudenje jedi, pripravljenih iz ribiških proizvodov, ki so bili ujeti netrajnostno ter v nasprotju z veljavnimi ukrepi ohranjanja, že sprejeta, in sicer tako na ravni EU, kot tudi na ravni Republike Slovenije. Ustrezno uveljavljanje te zakonodaje je odvisno med drugim tudi od ozaveščenih potrošnikov, ki se lahko, ko jed naročijo, pozanimajo, ali je bil ribiški proizvod, iz katerega je jed pripravljena, uvožen, in ali ga je v tem primeru spremljalo potrdilo o ulovu.

Glede na navedeno menimo, da predloga g. Dejana Verhovška ni treba dajati v nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem,

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje